

באתר "ישיבה" באינטרנט (www.yeshiva.org.il) בו תמצאו גם את עלוני ענג שבת) מצאנו האמור להלך (לא נגענו ולא שינינו). שנת חיים – גם בין תלמידי חכמים הרב חיים דרוקמן שליט"א – ראש ישיבת אור עציון

הביטוי החזק ביותר של החורבן בימינו הוא שנת החיים. וכך מונה הגמרא (יומא ט') את הסיבות שהביאו לחורבן: "מקדש ראשון מפני מה חרב? מפני שלשה דברים שהיו בו: עבודה זרה, גלוי עריות, ושפיכות דמים... אבל מקדש שני, שהיו עוסקים בתורה ובמצות וגמילות חסדים מפני מה חרב? מפני שהיתה בו שנת חיים. ללמדך ששקולה שנת חיים כנגד שלש עבירות: עבודה זרה, גלוי עריות, ושפיכות דמים". והרי הדברים מזעזעים! עבודה זרה, גלוי עריות ושפיכות דמים, אלו העבירות החמורות ביותר. עליהם נאמר: "ייהרג ועל יעבור", והגמרא אומרת ששקולה שנת חיים כנגד שלוש עבירות חמורות אלה, ללמדך חומרתה של עבירה זו. והכאב גדול במיוחד מפני שבדרך-כלל האבל על החורבן, צריך להביא לתיקון, אך לצערנו, המציאות היא שלמרות שעברו אלפיים שנה מהחורבן, השטן של שנת חיים עדיין מרקד בינינו, ואפילו בין תלמידי חכמים.

כאן המקום להזכיר את דברי הנצי"ב על הפסוק (דברים ל"ב): "צדיק וישר הוא", בו מתייחס הכתוב לקב"ה כישר ומזכרת דווקא מעלה זו, כי בזמן בית שני, תלמידי-חכמים לא הלכו בדרכי של הקב"ה בכך, ולא היו ישרים. אם ראו תלמיד-חכם שמתנהג ביראת ה' לא בדיוק כמו חברו, כבר קראו לו חבריו: "צדוקי" עד שהגיעו לכדי שפיכות דמים, "הכול לשם-שמים", כדברי הנצי"ב. האם אפשר לומר על תלמידי חכמים כיום, מה שנאמר על מחולקתם של בית שמיאי ובית הלל, שהיו מתון הערכה וכבוד הדין? האם ניתן לומר כיום כי תלמידי-חכמים מחוגים שונים אוהבים זה את זה? הרי זו מציאות נוראית!

לכן, בימים אלו בהם אנו אבלים על חורבן בית שני, צריך לתקן את חטא שנת החיים, ולעורר לאהבת ישראל אמיתית, כדברי מרן הרב זצ"ל: "אם נחרבנו, ונחרב העולם עמנו, על-ידי שנת חיים, נשוב להיבנות, והעולם עמנו יבנה, על-ידי אהבת חיים" (אורות הקודש ג', עמ' שכ"ד), חורבנו היה בגלל שנת חיים ואנו צריכים לשוב בתשובת המשקל. ומפורסמת תשובתו של הרב זצ"ל לאחר שהעירו לו על כך שאוהב יהודים שלכאורה לא ראוי לאוהב אותם: "מוטב שאכשל באהבת חיים, מאשר שאכשל חלילה בשנת חיים".

והרי אין דבר כזה אהבת חיים, כי כל יהודי ראוי לאהבה מבחינת האמת. אמנם אסור להסכים עם השקפות לא נכונות, אך היחסים בינינו צריכים להיות כאחים ביולוגים שאוהבים זה את זה למרות השוני ביניהם. אהבת ישראל כזו היא היסוד לגאולה, ואין כמו ימי האבל כבסיס לתיקון שיביא לגאולה השלמה.

ענג שבת

בס"ד

ערב שבת קודש

עלון דו שבועי

פרשת: פנחס – מטות מסעי

כ בתמוה ה'תשע"ג (28.06.2013)

יוצא לאור ע"י העמותה להשרשת ערכים יהודיים לאומיים

עלון מס' 19 (1093) (שנה עשרים ושבע)

מועדי השבת פנחס

ער"ש מוצ"ש

יום-י	19.13	20.31
ת"א	19.29	20.34
חיפה	19.22	20.35
ב"ש	19.29	20.32
אילת	19.22	20.30

זמני היום והלימודים היומיים:

משבת פנחס - יום ו'	יום א' (אופק ת"א)
עלות השחר	3.45 - 3.48
זמן הנחת תפילין	4.15 - 4.18
הנץ החמה (מישור)	5.38 - 5.41
הנץ החמה (הנראה)	5.42 - 5.44
ס"ז ק"ש מג"א	8.14 - 8.17
חצות היום	12.44 - 12.46
מנחה גדולה	13.20 - 13.22
שקיעת החמה	19.51 - 19.50
צאת הכוכבים ב'	20.41 - 20.40

דף יומי: פסחים ט - טו

מועדי השבת מטות מסעי

ער"ש מוצ"ש

יום-י	19.13	20.30
ת"א	19.28	20.33
חיפה	19.21	20.35
ב"ש	19.29	20.31
אילת	19.22	20.29

זמני היום והלימודים היומיים:

משבת מטות מסעי - יום ו'	יום א' (אופק ת"א)
עלות השחר	3.49 - 3.54
זמן הנחת תפילין	4.19 - 4.24
הנץ החמה (מישור)	5.41 - 5.44
הנץ החמה (הנראה)	5.45 - 5.47
ס"ז ק"ש מג"א	8.17 - 8.20
חצות היום	12.46 - 12.47
מנחה גדולה	13.22 - 13.22
שקיעת החמה	19.50 - 19.48
צאת הכוכבים ב'	20.40 - 20.38

דף יומי: פסחים טז - כב

לזמנים נוספים בכל הארץ שלח את המילת "זמן" ובקשתך למספר 1315.

לדוגמא: "זמן שקיעה מחר בטבריה" את העלון ניתן למצוא באתר www.yeshiva.org.il וגם באתר מורשת בקטגוריית עלוני שבת ב"מדיע יהודי" www.moreshet.co.il

יו"ר העמותה והעורך עו"ד שמואל כהן כתובת: רח' בלור 3, ת"א טל: 03-5234063, פקס: 03-5234054 smuladv@netvision.net.il דוא"ל: 1700-50-54-50 אקסטרה פרינט

מנהיג על העדה

אמר לו הקב"ה: משה! לא כמו שאתה סבור, אין בניך יורשין את מקומך אלא יהושע. אין די בייחוס משפחתי, יש צורך בכישורים מיוחדים הנרכשים מניסיון שימושי רב שנים. תלמידך ומשמך יהושע הוא הראוי להמשיך את דרכך ולהנחיל תורה לישראל. לנו, נראה כמתאים שבן ממשך דרכו של האב. גם משה רבנו סבר כן. הקב"ה סבר אחרת. יהושע שחי בבית הועד של משה רבינו יומם וליל, מסדר את הספסלים והשטיחים בבית מדרשו, הוא בעל הניסיון הרב ביותר. הוא יזכה בהנהגה. הוא יכניס את בני ישראל לארץ ישראל. יכבוש אותה. ויצור חברה אידיאלית; עם ישראל בארץ ישראל על פי תורת ישראל. מדינה של צבא חזק וישיבות פורחות זה לצד זה.

"ויאמר ה' אל משה: קח לך את יהושע בן נון, איש אשר רוח בו, וסמכת ידך עליו". אשר רוח בו. מפרש רש"י כאשר שאלת. כפי שבקשת. איש המסוגל להלך כנגד רוחו של כל אחד ואחד. על המנהיג להנהיג את העם כמו אותו מנצח על התזמורת. המוביל כל כלי ומנגינת חיי.

תחילה, רצה משה רבנו למנות את פנחס כיורשו וממלא מקומו אבל אחרי שראה קנאותו הבין שאינו מסוגל להלך כנגד רוחו של כל אחד ואחד. להנהגת המדינה והחברה דרושה גמישות יתירה. חיפוש מתמיד אחרי הדרך הממוצעת.

הלל ושמאי. אחד קפדן ואחד מתון. ציוונו חז"ל: לעולם יהא אדם ענוותן כהלל. תתכן מציאות של הקפדה מועילה במקרים מסוימים אבל כדרך סלולה. כהנהגה שוטפת, עדיפים ענווה והוותרנות. לא. פנחס לא ראוי להנהגה. יהושע ראוי. הגם שידע להיות קנאי במעשה עכן, ברוב ימיו הלך בדרך המתונות וניהל את העדה על פי נפש כל אחד ואחת. הוא אשר כתב המדרש "איש אשר רוח בו, שיהיה הולך עם הקפדנים לפי דעתם ועם המתונים לפי דעתם". כלומר ידע להלך במתינות, בשביל הזהב המתאים לכל אחד ואחד.

גם היום, אנחנו זקוקים למנהיג מתון כדי להכריע בויכוח: מה חשוב יותר ישיבה או צבא – הבטחון הרוחני או הפיזי? – אני מציע לחוקק חוק שיאפשר לכל אזרח להחליט מה חשוב בעיניו; גיוס לצבא או חבישת ספסל הלימודים בישיבה. או אולי שילוב הערכים גם יחד.

כל שינוי במצב יכול להתבצע רק באמצעות חינוך. חינוך מסוגל לייצר לנו חיילים טובים או בחורי ישיבות מתמידים. לכן, מי שמתאים לצבא יתגייס לצבא. ללא כפיה. מי שמתאים להתבטל ממלאכה וללמוד תורה ילך לישיבה. ללא כפיה. בין כה וכה הגיע העת ליסד צבא אמוני קטן חזק וחכם ומקצועי. אל שורותיו יזכו להתקבל מתנדבים מוכשרים, נבחרים ומיוחדים שבעם.

בל נשכח, אין אומנתו אומה אלא בתורתה. אין קיום למדינת ישראל ללא צבא שיגן עליה ואין חיות למדינה יהודית בלי עולם התורה שישמור על נשמת אפה. זכור נזכור שכתב הטאבו על ארץ ישראל היא התורה. עליה מושתתת זכותנו ההיסטורית. עליה מבוססת שיבת ציון.

מאמר זה נכתב על ידי הרב הראשי למזכרת בתיה, הרב אפרים זלמנוביץ, במלאת 45 שנה לכהונתו כרב עיר.

העלון מוקדש לזכר ולע"נ

רונית שפרינצה זילברפרב ז"ל,

בת ישראל איסר ונעמי מר ז"ל,

נפטרה ב-א' באב תשס"ו. יהי זכרה ברוך!

העלון מוקדש לזכר ולע"נ

בצלאל בן יצחק מידלר ז"ל,

נפטר ב-כ"ב בתמוז תש"ס.

יהי זכרו ברוך!

בס"ד

מפעל תפילין

יצור בחי תפילין

גסות מהודרות בכל הנוסחאות

77015 זיס 77

לפניה, להתייעצות ולהזמנה: 09-8870673

אתר דתי פייג'

דתי פייג' - כל מה שצריך, בקליק.

datipage.co.il

נאו"ת דש"א

נופש, אירוח ותרבות, ארגון שבתות עיון ושבת חתן

ראש השנה תשע"ד (בלעדיות)

כ"ט אלול תשע"ג - ג' תשרי תשע"ד 4-7/9/13

3 מניינים, פנסיון מלא, שיעורים והרצאות, פעילות לילדים וספורים מודרכים. מחיר מיוחד לזמן מוגבל

שיבוץ חדרים לפי סדר ההרשמה אפשרות לחדר אוכל פרטי על בסיס מקום פנוי

בהשתתפות הסופר שמחה רו

לפרטים והרשמה והזמנת הספר: **מעון ניד"ד: 052-3611441 | פקס: 09-9268663**

דיני השבוע ומנהיגו

שבת פרשת פנחס

הפטרה: "דברי ירמיהו" (ירמיהו א, א).

במנחה: פרקי אבות, פרק א'.

שבת פרשת מטות מסעי

הפטרה: "שמעו דבר ה'" (ירמיהו ב, א).

מברכים החדש: מנחם אב

ראש חודש מנחם אב ביום השני הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה.

המולד: יום שני בבקר שעה 9, ו-18 דקות.

אין מזכירים נשמות. בגלל ימי בין המצרים יש האומרים "אב הרחמים" אף על פי שמברכים את החדש, ויש שלא אומרים, וכל אחד ינהג כמנהג מקומו.

במנחה פרקי אבות: פרק ב'

יום ראשון במנחה אומרים יום כיפור קטן ואין אומרים תחנון. ברכת החדש

מנהג קדמונים, בשבת שלפני ראש חודש, לברך את החדש הבא עלינו לטובה, להודיע אימתי יחול ראש חודש, כדי שיזהרו ישראל בקיום הלכות החדש (משנה ברורה תיז, א). אמנם אין בכך חובה, שברכת החדש הינה ברכה שהזמן גרמא, אבל גם הנשים נוהגות לומר ברכת החדש, שהרי ברכה זו היא בקשת רחמים ומתוך כך יזהרו גם הן בהלכות החדש. "אמר ר' יוסי: מימי לא התפללתי מוסף כל זמן שלא ידעתי אימתי ראש חודש" (תלמוד ירושלמי מסכת סנהדרין פ"ה ה"ג).

יום שני: ראש חודש אב

אמירת הלל

המאחר – יאמר הלל יחד עם הציבור ובתנאי שלא הגיע זמן קריאת שמע ותפילה שלא יאחר. (משנה ברורה תכב, טז). העומד בפסוקי דזמרה – יפסיק, ויאמר הלל עם הציבור אבל בלא ברכה (שם מ"ב, טז) הספרדים יתפללו כסדר ולא יקדמו ההלל (כף החיים תכב, לה. כך גם דעתו של הגרב"צ אבא שאול).

למוסף – חולצים התפילין (שולחן ערוך תכג, ד. משנה ברורה כה, נט). אבל יעשו זאת לאחר אמירת קדיש שליח ציבור לפני מוסף (כדעת האר"י, כדי להשלים 4 קדישים בתפילין). במשנה ברורה תכג, י ושער ציון דוגל דוקא בכך שלא להפסיק בין קדיש לתפילה, והוא קובע: "ויש נוהגים לחלוץ הרצועות קודם יהי רצון שנשמור חוקיך... ב"ובא לציון". בסידור בעל התניא הסביר את המשנה ברורה בכך שמי שנוהג לומר שיר של יום בשחרית וברכי נפשי עם קדיש משלים בכך כבר 4 קדישים עם תפילין.

שכח ולא הריד התפילין והתחיל מוסף – לא יחלצן (משנה ברורה כה, טא)

במשנה ברורה (סו, לה) הביא שמן הראוי שהש"ץ יסמן לקהל להתחיל בתפילת לחש של מוסף, כדי שכולם יתחילו יחד איתו, וזה ממעלת התפילה בציבור.

'יעלה ויבוא' בתפילות ראש החדש

יש הבדל בין שמונה-עשרה של ערבית לשמונה-עשרה של שחרית ומנחה לגבי השוכח לומר 'יעלה ויבוא'. השוכח לומר 'יעלה ויבוא' בערבית, אם עדיין לא הזכיר את שם ה' בברכת 'המחזיר שכינתו לציון, חוזר ואומר 'יעלה ויבוא' וממשיך 'ותחזינה' ומסיים את הברכה. אך אכן כבר הזכיר את שם ה' ממשיך בתפילתו ואינו חוזר הנימוק לכך הוא, משום שאין מקדשים את החדש בלילה.

אבל השוכח לומר 'יעלה ויבוא' בתפילת שחרית או בתפילת מנחה, אם עדיין לא הזכיר את שם ה' בברכת 'המחזיר שכינתו לציון', חוזר ואומר 'יעלה ויבוא' וממשיך 'ותחזינה' כנ"ל. ואם הזכיר כבר את שם ה', מסיים 'למדין חוקין' (במקום 'המחזיר שכינתו לציון'), וחוזר ואומר 'יעלה ויבוא...' 'ותחזינה' וגומר את הברכה.

הזכר אחרי שהתחיל 'מודים' ואילך שלא אמר 'יעלה ויבוא', כל עוד לא סיים תפילתו חוזר ל'רצה' ואומר 'יעלה ויבוא' וממשיך כסדר התפילה עד גמירא. נזכר אחרי הפסוק 'יהיו לרצון' (השני – לפני 'עושה שלום'), חוזר לתחילת שמונה-עשרה, אף כי לא עקר רגליו ואמר 'עושה שלום'.

החוזר לראש התפילה חוזר ואומר תחילה 'ה' שפתי תפתח'.

כל האמור הוא לאו דווקא בידוע ששכח לומר 'יעלה ויבוא'. אף מי שנתעורר לו ספק מיד אחר התפילה אם אמר 'יעלה ויבוא', אף כי זוכר שהיה בדעתו לומר 'יעלה ויבוא', חוזר ומתפלל מראש התפילה. אך אם נתעורר לו הספק לאחר זמן, אינו חוזר ומתפלל. השוכח לומר 'יעלה ויבוא' בתפילת שחרית, שדינו לחזור ולהתפלל מראש, וידוע בעצמו שאם יחזור מיד להתפלל לא יספיק לומר הלל עם הציבור, יאמר תחילה הלל עם הציבור ואחר כך יחזור ויתפלל עוד פעם שמונה-עשרה.

הנזכר אחרי תפילת מוסף שלא אמר 'יעלה ויבוא' בתפילת שחרית, חוזר ומתפלל שמונה-עשרה, אך יתנה תנאי שאם אינו חייב בתפילה זו, תהא תפילתו תפילת נדבה. נזכר לאחר שעבר זמן התפילה שלא אמר 'יעלה ויבוא', מתפלל בתפילה שלאחריה פעמיים, כאותה תפילה שמתפללים באותה שעה, במנחה אם שכח בשחרית ובערבית אם שכח במנחה.

לגבי ערבית, אם גם הלילה ראש חודש, מתפלל פעמיים שמונה-עשרה ואומר בשתיהן 'יעלה ויבוא'. אם הלילה אינו ראש חודש מתפלל פעמיים שמונה-עשרה ואינו אומר 'יעלה ויבוא' לא בתפילה הראשונה ולא בשניה, אך לפני התפילה השניה יתנה תנאי, שאם אינו חייב בה, תהא זו תפילת נדבה.

שליח ציבור ששכח לומר 'יעלה ויבוא'

ש"ץ, כל עוד לא סיים חזרת הש"ץ דינו כדין היחיד ששכח וחוזר כנ"ל. אך אם סיים כבר את חזרת הש"ץ, מפני טורח הציבור שוב אינו חוזר מראש התפילה, אלא סומך על תפילת מוסף שעתידי להתפלל.

שליח ציבור ששכח לומר 'יעלה ויבוא' בתפילת לחש שלו, בתפילת שחרית ובתפילת מנחה אינו חוזר, מאחר שהוא אומרה בתפילה שחוזר בחזרת הש"ץ.

ימי בין המצרים

למילה מצרים או מצר דו משמעות:

א. מִצַּר – זו רצועה צרה שיכולה להיות של יבשה בין שני ימים, או

של ים בין שתי יבשות.

ב. מִצַּר – ביטוי לַצָּרָה וּמְצוּקָה. בתפילת ה"הלל" מוזכר (תהלים קיח, ה): "מִן הַמִּצָּר קִרְאתִי יְיָ, עֲנֵנִי בַמַּרְחָב יְיָ".

כך גם מובן הביטוי: 'ימי בין המצרים' – כינוי לשלשת השבועות (רצועה), שבין שני ימים, שבהם ארוע לנו צרות צוררות: הימים שבין י"ז בתמוז לבין ט' באב. כלומר, ביטוי זה מגולם בתוכו את שתי המשמעויות. כמו כן מאזכר הביטוי את הפסוק באיכה: "כל רודפיה השיגוה בין המצרים".

משונכנס אב

אמרו במשנה (תענית פרק ד משנה ו) "משונכנס אב ממעיטין בשמחה" האשכנזים נוהגים איסור כיבוס וגיהוץ, רחיצה של תענוג, אין אוכלים בשר ואין שותים יין ועוד.

מיום ראשון בשבוע שחל בו תשעה באב – אף מי שלא נהג בכל האמור נוהגים איסור בכל הני"ל.

משבועה באב תמור יותר, שבו נכנסו הגוים להיכל (תענית כט, א). מחצות יום ערב תשעה באב נוהגים דיני ערב תשעה באב.

ליל תשעה באב ויומו – עיצומו של צום וחלים עליהם כל הדברים האסורים בתשעה באב.

מחצות יום תשעה באב – מותר לשבת על מושב כרגיל וכי'.

מוצאי תשעה באב ועשרה באב עד חצות היום – עדיין אסור באכילת בשר ושתיית יין, שכן אמרו "בתשעה באב לעת ערב הציטו אש בהיכל ונשרף עד שקיעת החמה ביום עשירי" (שולחן ערוך סימן תקנח ע"פ תענית שם). ולאשכנזים, גם איסור תספורת וכיבוס וכי'.

זמן קידוש לבנה: מיום חמישי בערב (ליל ה' באב) עד יום שני בערב (ליל ט"ז באב). יש הנוהגים לקדש את הלבנה במוצאי תשעה באב.

נאמר בשולחן ערוך (אורח חיים ס' תכו סעיף א): "הרואה לבנה בחידושה מברך 'אשר במאמרו ברא שחקים' וכי'". בגמרא אמרו (סנהדרין מב, א): "כל המברך על החדוש בזמנו – כאילו מקבל פני שכינה".

אין מברכין עליה עד שיעברו 7 ימים (מהמולד) (שם ס' ד, כמנהג עדות המזרח. פוסקים רבים מהאחרונים פסקו משעברו 3 ימים.

כשמברך הברכה אינו פונה אל הלבנה, אלא מניו לניון שמתפללים ונותן עיניו בה ומברך, וכתב המגן אברהם (שם ס"ק ח), כי יסתכל בה רק פעם אחת ואח"כ אסור להסתכל בלבנה.

בדרכי חייו

כלי רכב יכול להרוג

כלי רכב יכול להרוג. לנפץ חיים. וההורג, שמו ל"ע: 'רוצח'. גם אם לא 'רוצח במזיד', אבל גם 'רוצח בשוגג' זה כתם, כאב וחדלון.

לא רק לשואליו היה המשגיח מעביר מסר ברור זה, גם לבני הישיבה היה מעורר רבות על כך ומתריע ב"וועדים". כפי שמשפר הג"ר צבי פרידמן שליט"א, רבה של שכונת אור החיים בבני ברק:

זכורני, כשלמדתי בישיבת פוניבז', שהמשגיח הגה"צ ר' יחזקאל לווינשטיין זצ"ל היה מדבר בוועדים לבחורים שלא ילמדו נהיגה, והיה מונה לך מספר נימוקים. אך הנימוק העיקרי היה הנימוק הבא: "אם תנהג במכונית ותהרוג אדם, הרי לא תוכל לחיות אחר כך! איך תחיה? איך תחזיק את עצמך?"

והיה מוסיף ואומר על עצמו: "אני לא הייתי לוקח על עצמי לנהוג ברכב. לעולם!"

מוסיף הגר"צ פרידמן שליט"א ומבהיר:

יש כאלו הזקוקים לנהוג ברכב. אין להם ברירה. אבל אם היו נוהגים עם ההרגשה הזו, עליה דיבר המשגיח – "איך תחזיק את עצמך?" – הכל היה נראה אחרת! ("נתיבות חיים" עמ' תרכט).

זכור!

רכב הוא כלי משחית ומסוכן, וככזה יש להתייחס לנהיגה בו.
הרב **אשר מורסקי**, יו"ר ארגון "חיים בדרכים"

הגר"מ פיינשטיין בספרו 'דרש משה' הסביר כי כל המלכויות מקפידות על שפיכות דמים, ובכל חוקי הגוים נידונים הרוצחים בעונשים חמורים. אעפ"כ, ישנו הבדל מהותי בין השקפת התורה על איסור זה, לבין התייחסות העמים לכך. הגוים רואים זאת בבחינת: "אלמלי מוראה איש את רעהו חיים בלעו" (אבות ג, ב). התורה רואה באיסור רציחה את צד חשיבותו של האדם. כל אדם נברא בצלם וכל אדם זכאי לחיות מבלי שיפריעו לו בכך, ועוד יותר מכך מותר לעשות הכל, ממש הכל, כדי להציל נפש ולו רק לשעות מעטות. "כי הדם הוא יחניף את הארץ" (פרשת מסעי לה, לג). גם אם מישוהו יעלה על דעתו שאדם מסוים אין לארץ או לעולם צורך בו, חל עליו דין רוצח אם יפגע בו ויגרום למיתתו. חנופה הוא להגיד על רע שהוא טוב, לנסות למצוא חן על ידי יפוי המציאות. רש"י (שם) מפרש חנופה: ולא "תרשיעו" ומביא את אונקלוס שמתרגם ולא "תחייבון", הדם מביא לקלקול וחייב הארץ. האבן עזרא (שם) מסביר שזה לעשות רע בסתה, ואת כל זה אוסרת התורה. גם מי שרוצח בשוגג, אמנם התורה חסה עליו ושולחת אותו לעיר מקלט (לה, יב), אבל עיר המקלט היא מאסר עולם. אם הרוצח בשגגה מת בעיר המקלט שם תהיה קבורתו. גם אם לרצח בשגגה קוראים היום "רק" הריגה, זה עדיין הרס של חיים הן של הנרצח ומשפחתו והן של הרוצח.

נקודת מבט על הפרשה

מצוות קרבן מוסף של שבת ושל ראש חודש

ספר המצוות לרמב"ם מצות עשה מא: והמצוה המ"א היא שצונו להקריב קרבן בכל שבת מוסף על תמיד שלכל יום וזה הוא הנקרא (זבח' רפ"י יומא סב ב סוכה נד א) מוסף שבת והוא אמרו יתעלה (פנחס כח) וביום השבת שני כבשים. מצות עשה מב: והמצוה המ"ב היא שצונו להקריב קרבן בכל ראש

חודש מוסף על תמיד שלכל יום וזהו מוסף שלראש חודש והוא אמרו יתעלה ויתברך שמו (שם) ובראשי חדשיכם.

אומר על כך בעל ספר החינוך (מיוחס לרב רבי אהרן הלוי):

תב. מצות קרבן מוסף של שבת.

שנצטוו ישראל להקריב שני כבשים קרבן בכל יום שבת, מוסף על קרבן התמיד של כל יום, והוא הנקרא מוסף שבת, שנאמר (במדבר כח ט) וביום השבת שני כבשים וגו'.

משרשי מצות המוספין של ימים טובים כבר כתבתי בסדר אמר אל הכהנים במוסף פסח (מצוה רצט) מה שנראה לי על צד הפשט, ומוסף שבת באשכול יתר המוספין תלוי גם הוא, והענין, כדי שנקבע במחשבתנו עם מעשה הקרבן, גדל היום ורב קדשתו ו כי ששת ימים עשה יי את השמים ואת הארץ וגו'. כמו שכתוב שם, ושם כתבתי גם כן מעט מדיני המוספין וכלל הענין, כמנהגי [שם].

תג – מצות קרבן מוסף בכל ראש חודש

שנקריב קרבן מוסף בכל ראש חדש על תמיד של כל יום, שנאמר (במדבר כח, יא): ”וַיִּבְרָאֵשִׁי חֲדָשִׁים תִּקְרְבוּ עוֹלָה לַה' פָּרִים בְּנֵי בָקָר שְׁנָיִם וְאֵילֵן אֶחָד כִּבְשִׂים בְּנֵי שְׁנָה שְׁבַעַה תִּמְמִימִים וַיִּמְנַחֲתֶם וַיִּסְפְּקֵיהֶם וְגו' וַיַּעֲרִיב עֲזִים אֶחָד לַחֲטָאת לַה'”.

משרשי המצוה – הקדמה: ידוע לכל חכם לב בבני אדם כי גלגל השמש וגלגל הירח פועלים בכחם הנאצל עליהם מאדון כל הכחות בעולם השפל פעולות גדולות בגופות בני אדם ובכל מיני שאר בעלי חיים, גם בכל הצומח בארץ מן הארזים הגדולים עד העשבים הדקים, ודרך כלל בכל שהוא מארבעה היסודות שהם למטה מהם ותחת ממשלתם, וכן כתוב בסדר וזאת הברכה (דברים לג, יז): ”ומגמד תבואות שמש ומגמד גרש ירחים”. ומפורש בכל המון העם נערים עם זקנים, כי כח הלבנה ניכר בכל אשר נעשה בארץ, כידוע לכורתי האילנות לבנינות כי לא יכרתום בזמן שהלבנה בחידושה עד עבור חמשה ימים או יותר, ויורדי הים גם כן אין מפליגינן בה עד אחר חמשה ימים של חידוש הלבנה, וכן נוהרים כל בני אדם מהקזי דם סמוך לחידושה, וכמה מלאכות אחרות קטנות וגדולות צריכות שמירה שלא לעשותם בעוד שהלבנה מתחדשת, עד שיאמרו שהפשתן שימצא במשרה או בתוך היורה לבשל בחידוש לבנה שהוא לוקה ולא יצלח אחר כן לכל. וכלל ענינים אלה גלויים ונודעיים לכל, והאריכות בהן ילדות. ולכן כי בחידושה של לבנה לפעולות אדם יתחדש ענין, והכל בדברו של מקום ברוך הוא ובגזרתו, ראוי לנו גם כן לחדש ולהקריב קרבן נוסף על שאר הימים לשמו ברוך הוא להעיר רוחנו ולקבוע בלבבנו כל החדושים ההווים בעולם מאתו ברוך הוא, וכל כחם של גלגלים לא ימצא רק מה' לבדו, ועם המחשבה הזכה הזאת והאמתית תתעלה נפשנו וברכת השם תחול על ראשינו.

דיני המצוה בענין המוספין וכלל הענין כמנהגי כתבתי במוסף הפסח בסדר אמור אל הכהנים. ועוד אודיעך כאן שראש חדש שחל להיות בשבת שיר של מוסף ראש חדש דוחה שיר של מוסף שבת, כדי לפרסם שהיום ראש חדש. וידוע ששירת מוספי שבת במקדש היא שירת האזינו, והיו מחלקין אותה לששה פרקים בשש שבתות, והסימן הזי"ו ל"ך, כדרך שאנו קורין אותה בבית הכנסת.

העלון מוקדש לזכר ולעילוי נשמת

ר' **ישראל הנדליש** ז"ל,

נפטר ביום ד' אב תשס"א.

יהי זכרו ברוך!